חוברת עבודה בכתיבה

כותבים מכתב

מכתב אישי ומכתב רשמי

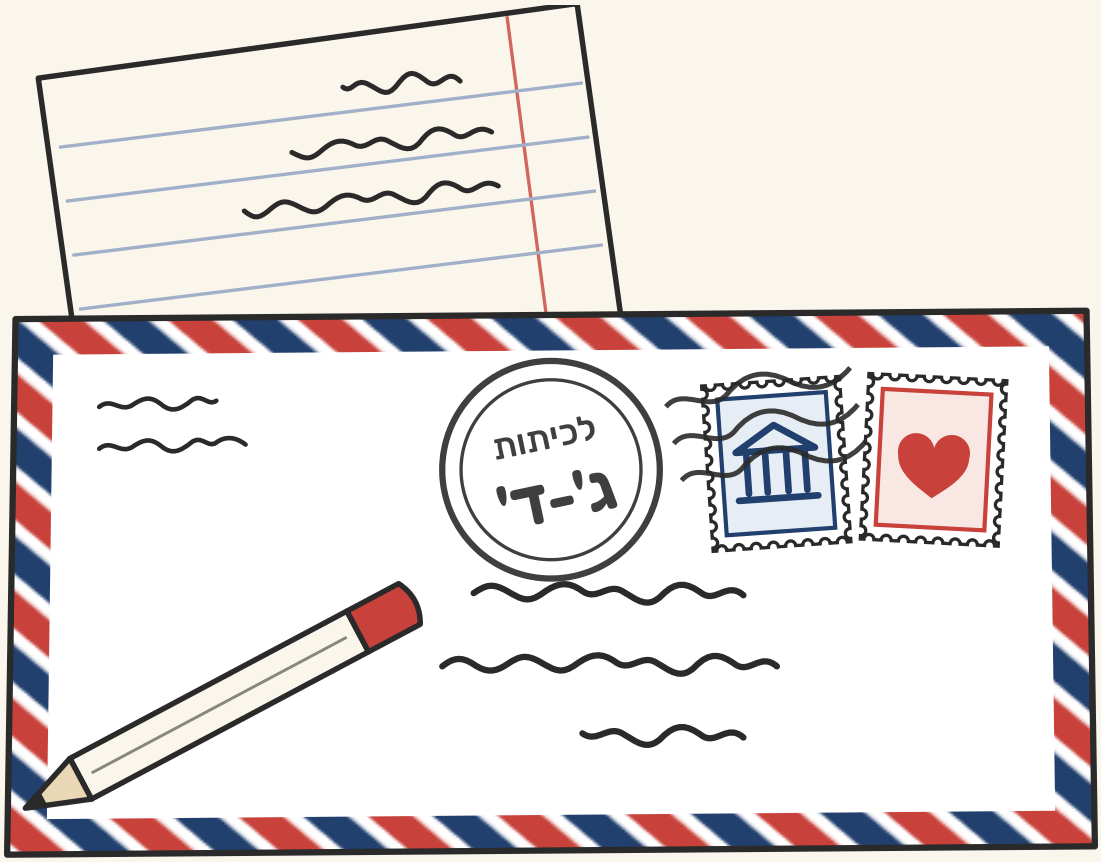

שם: _____ כיתה: _____

מה זה מכתב?

מכתב הוא הודעה כתובה שאנחנו שולחים למישהו שלא נמצא לידנו. במכתב אפשר לספר, לשאול, לבקש ולהודות. את המכתב אפשר לקרוא שוב ושוב, ויש אנשים ששומרים מכתבים שנים רבות.

למה כותבים מכתבים?

- לספר מה חדש
- לשתף ברגשות
- להודות
- לבקש משהו
- להציע רעיון
- לשמור על קשר

יש שני סוגים של מכתבים

מכתב אישי

למי? לאנשים שאנחנו מכירים וקרובים אלינו: משפחה, חברים וחברות.

למה? כדי לספר מה חדש, לשתף ברגשות ולשמור על קשר.

איך? בשפה של יום-יום, כמו בשיחה. אפשר לשאול שאלות ולכתוב מילים חמות.

חתימה השם הפרטי שלנו.

פותחים, למשל: סבתא יקרה,

מסיימים, למשל: באהבה,

מכתב רשמי

למי? לאנשים בתפקיד ולמקומות: מנהלת בית הספר, ראש העירייה, ספרייה, חברה.

למה? כדי לבקש, להציע רעיון, להודות או לספר על אתגר שכדאי לטפל בו.

איך? בשפה מנומסת, ברורה ומדויקת, בלי סלנג. מציגים את עצמנו ומסבירים מה המטרה.

חתימה שם מלא, ולפעמים גם תפקיד או כיתה.

פותחים, למשל: שלום רב,

מסיימים, למשל: בברכה,

לפני שמתחילים לכתוב, כדאי לשאול שתי שאלות: **למי המכתב?** ו**מה המטרה שלו?** התשובות יעזרו לבחור את סוג המכתב. גם הודעה בדואר אלקטרוני היא סוג של מכתב, והכללים בחוברת מתאימים גם לה.

חלקי המכתב האישי

מכתב אישי

מאיה כתבה מכתב לסבתא שלה. קראו את המכתב. הקווים מראים את החלקים שלו.

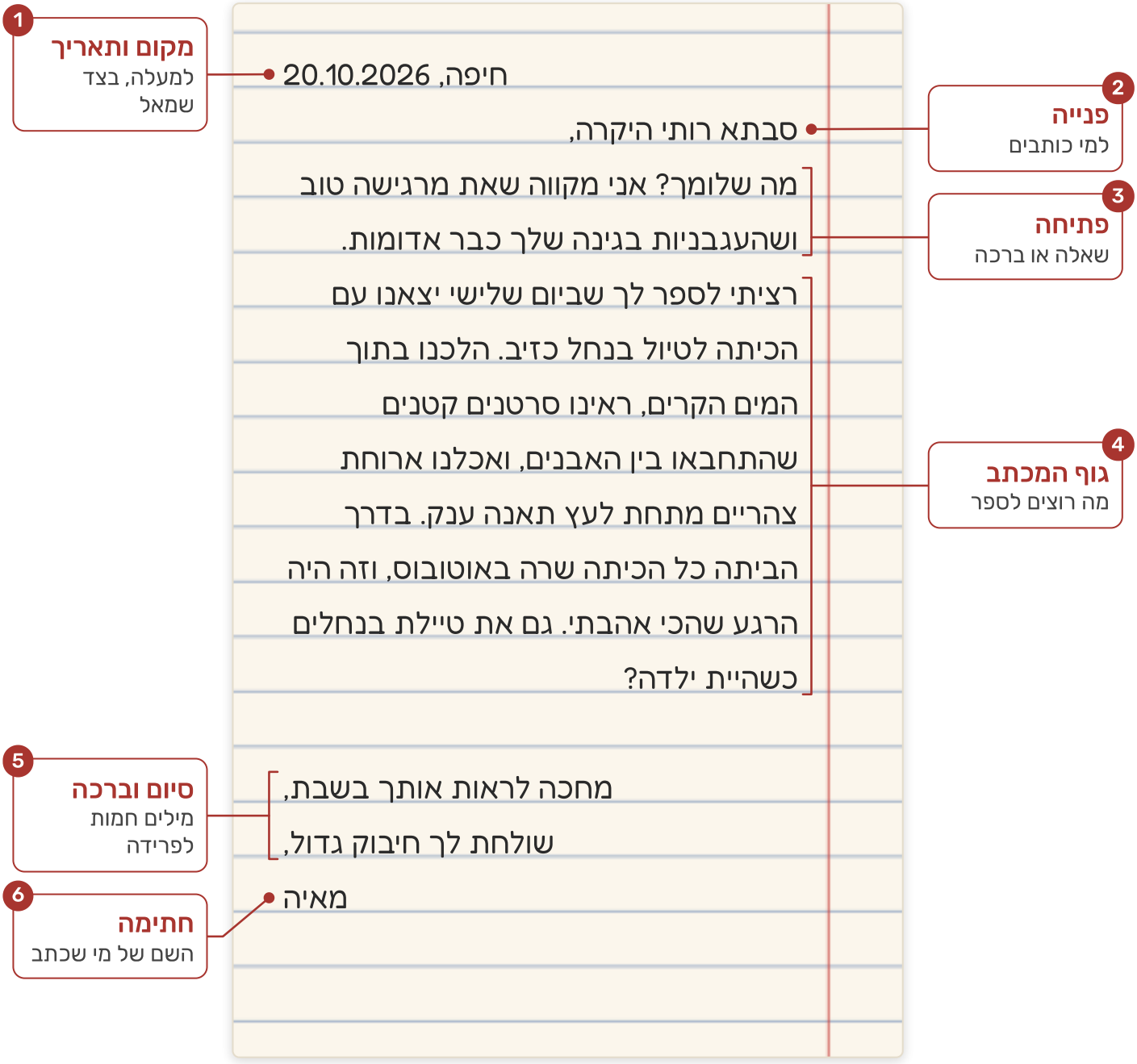

1 **מקום ותאריך** — למעלה, בצד שמאל

2 **פנייה** — למי כותבים

3 **פתיחה** — שאלה או ברכה

4 **גוף המכתב** — מה רוצים לספר

5 **סיום וברכה** — מילים חמות לפרידה

6 **חתימה** — השם של מי שכתב

איך כותבים תאריך?

בחוברת הזאת כותבים את התאריך בספרות: יום, חודש ושנה, עם נקודה ביניהם.

שנה	חודש	יום
2026	10	20

נסו בעצמכם

כתבו את המקום ואת התאריך של היום, כמו בראש מכתב:

_____

מכתב לחבר שעבר דירה

♡ מכתב אישי

עומר כתב מכתב ליואב, החבר הכי טוב שלו, שעבר לגור בבאר שבע. קראו את המכתב וענו על השאלות.

רחובות, 3.11.2026

היי יואב!

מה נשמע? איך בבית הספר החדש? כבר מצאת חברים לשחק איתם כדורגל בהפסקה?

פה בכיתה כולם מתגעגעים אליך, ואני הכי הרבה. אתמול שיחקנו נגד כיתה ד'1 וניצחנו, אבל בלי השוער הכי טוב שלנו זה לא אותו דבר. ספר לי איך בבאר שבע: יש מגרש ליד הבית החדש? באמת חם שם כמו שאומרים?

אמא אמרה שאולי ניסע אליכם בחופש חנוכה. יהיה מגניב!

החבר שלך לתמיד,

עומר

נ.ב. אני עדיין שומר את הכדור שחתמת עליו.

? שאלות על המכתב

1. למה עומר ויואב כבר לא נפגשים כל יום?

2. סמנו בקו במכתב שתי שאלות שעומר שואל את יואב.

3. איזה רגש עומר משתף במכתב? העתיקו את המשפט שמראה אותו.

4. דמיינו שאתם יואב. מה הייתם עונים לעומר על אחת השאלות שלו?

♡ מה הופך את המכתב לאישי?

- שפה של יום-יום, כמו בשיחה: היי, מה נשמע, מגניב
- שיתוף ברגשות: מתגעגעים אליך
- שאלות לקורא: כבר מצאת חברים?
- זיכרונות משותפים: הכדור שחתמת עליו
- נ.ב. היא תוספת קצרה אחרי החתימה. לא חובה, אבל נחמד.

תרגול: מסדרים ומשלימים

מכתב אישי

א המכתב של נגה לדודה שלה התבלבל!

קראו את החלקים וכתבו בכל עיגול מספר מ-1 עד 6, לפי הסדר הנכון.

( ) נתראה בקרוב, מחבקת חזק,

( ) אשדוד, 12.11.2026

( ) תודה רבה על ספר הציור שקיבלתי ממך ליום ההולדת. כבר ציירתי בו חתול, עץ וטירה עם שלושה מגדלים. בפעם הבאה שתבואי, אראה לך את כולם.

( ) נגה

( ) דודה שירה היקרה,

( ) מה שלומך? איך הגור החדש שלכם מסתדר בבית?

ב למכתב של רון לסבא שלו חסרים שלושה חלקים.

כתבו אותם על הקווים המסומנים.

קריית שמונה, 18.11.2026

פנייה

פתיחה

רציתי לספר לך שהתחלתי ללמוד לנגן בגיטרה.

בשיעור הראשון למדתי שלושה אקורדים,

והאצבעות קצת כאבו. עכשיו אני כבר יודע לנגן

שיר שלם! כשנבוא אליך בשבת, אנגן לך אותו.

סיום וברכה

רון

מילים שיכולות לעזור

יקר | אהוב

מה שלומך?

מה נשמע?

געגועים

מחכה לראות אותך

באהבה

חיבוק גדול

להתראות

אפשר לסיים במשפט על הפעם הבאה שניפגש.

עכשיו תורכם: מכתב אישי

מכתב אישי

בחרו רעיון אחד וסמנו אותו, או המציאו רעיון משלכם.

- **לסבא או לסבתא:** ספרו על משהו חדש שלמדתם.
- **לדמות מספר שאהבתם:** שאלו אותה שאלה ותנו לה עצה.
- **לתלמיד חדש או לתלמידה חדשה:** ספרו מה כדאי לדעת על הכיתה.
- **להורים:** כתבו תודה על משהו טוב שעשו בשבילכם.
- **לחבר או לחברה שעברו דירה:** ספרו מה חדש בכיתה.
- **לעצמכם, בעוד חמש שנים:** מה תרצו לזכור מהשנה הזאת?
- **לחבר לעט בעיר אחרת:** הציגו את עצמכם ואת המקום שלכם.
- **לחיית המחמד שלכם:** ספרו לה על היום שלכם. אפשר גם לחיה דמיונית!

רגע לפני שכותבים

למי המכתב? _____

מה אספר? _____

איזו שאלה אשאל? _____

איך אסיים? _____

מקום ותאריך

חלקי המכתב הרשמי

מכתב רשמי

תמר, נציגת הכיתה, כתבה מכתב למנהלת בית הספר. קראו את המכתב ושימו לב לחלקים שלו.

1 פרטי השולח
מי כותב את המכתב

2 תאריך
למעלה, בצד שמאל

3 לכבוד
שם, תפקיד וכתובת של מי שיקבל

4 הנדון
הנושא של המכתב, בקצרה

5 פנייה
פותחים בכבוד

6 היכרות ובקשה
מי כותב ומה מבקשים

7 סיבות
למה הבקשה חשובה

8 הצעה
רעיון לפתרון

9 סיום
משפט פרידה מנומס

10 חתימה
שם מלא ותפקיד

תמר לוי
נציגת כיתה ד'2
בית הספר "הגפן", מודיעין

27.10.2026

לכבוד
הגב' מיכל ברק
מנהלת בית הספר "הגפן"
רחוב הזית 12, מודיעין

הנדון: בקשה להצללה בחצר בית הספר

שלום רב,

שמי תמר לוי, ואני נציגת כיתה ד'2 במועצת התלמידים. אני פונה אלייך בשם תלמידי הכיתה בבקשה להוסיף הצללה בחצר הגדולה.

בהפסקות חם מאוד בחצר, במיוחד בסוף הקיץ ובתחילת הסתיו. תלמידים רבים נשארים בכיתה כי אין מקום מוצל לשבת בו, ויש ילדים שמרגישים לא טוב אחרי משחק בשמש.

אנחנו מציעים להתקין רשת צל מעל הספסלים שליד מגרש הכדורסל. בנוסף, תלמידי הכיתה ישמחו לשתול עצים ולטפל בהם, כדי שבעתיד יהיה בחצר צל טבעי. נשמח להיפגש איתך ולהציג את הרעיון.

בתודה מראש,

תמר לוי
נציגת כיתה ד'2

מכתב תודה רשמי

מכתב רשמי

אחרי ביקור בתחנת הכבאות, יונתן כתב מכתב תודה לכבאים. קראו וענו על השאלות.

יונתן אברהם
כיתה ג'1, בית הספר "האלון", חדרה

19.11.2026

לכבוד
צוות תחנת הכבאות וההצלה
רחוב הנשיאים 40, חדרה

הנדון: תודה על הביקור בתחנה

שלום רב,

שמי יונתן אברהם, ואני לומד בכיתה ג'1 בבית הספר "האלון". אני כותב אליכם בשם כל תלמידי הכיתה.

ברצוננו להודות לכם על הביקור המעניין בתחנה. למדנו שמזמינים כבאים במספר 102, ראינו את הכבאית מקרוב ושמענו מה עושים כשיש שריפה בבית. עכשיו אנחנו יודעים איך לשמור על עצמנו.

מצורף למכתב ציור שהכנו לכם למזכרת. תודה רבה על הזמן, על הסבלנות ועל העבודה החשובה שלכם.

בברכה,
יונתן אברהם
בשם תלמידי כיתה ג'1

שאלות על המכתב

1. מה המטרה של המכתב? באיזו שורה אפשר למצוא אותה מהר?

2. יונתן כתב "ברצוננו להודות לכם". איך הייתם אומרים את זה לחבר?

3. למה לדעתכם יונתן הוסיף "בשם תלמידי כיתה ג'1" מתחת לשם שלו?

מה הופך את המכתב לרשמי?

- פנייה בכבוד: לכבוד, שלום רב
- שורת הנדון אומרת מה הנושא
- מציגים את עצמנו ובשם מי כותבים
- שפה מנומסת, בלי סלנג כמו סבבה או אחלה
- חותמים בשם מלא ובתפקיד

תרגול: מדברים בשפה רשמית

מכתב רשמי

א כתבו כל משפט מחדש, בשפה מנומסת ורשמית.

המשפט הראשון כבר כתוב, לדוגמה.

למנהלת בית הספר היי, מה קורה? תביאו לנו כבר מזגן!

דוגמה ← שלום רב, נשמח אם תוכלו להתקין מזגן בכיתה שלנו.

לסופרת הספר שלך פשוט מטורף! תכתבי עוד אחד, יאללה.

←

לעירייה גן השעשועים בשכונה מלא בדברים שבורים. תסדרו אותו כבר!

←

למדריכים במוזיאון תודה ענקית, הייתם אחלה!

←

מילים שיכולות לעזור: נשמח אם | אבקש | ברצוננו | תודה רבה על | לדעתנו | בברכה

ב השלימו את המכתב לספרנית של בית הספר.

בקשו ממנה ספרים חדשים בנושא שאתם אוהבים.

השם שלכם וכיתה _____ תאריך _____

לכבוד

הספרנית _____

הנדון: בקשה לספרים חדשים בנושא _____

שלום רב,

שמי _____ מכיתה _____.

אבקש להוסיף לספרייה ספרים בנושא _____.

הסיבה לבקשה היא _____

בתודה מראש,

_____

חתימה

עכשיו תורכם: מכתב רשמי

מכתב רשמי

בחרו רעיון אחד וסמנו אותו, או המציאו רעיון משלכם.

- **לראש העירייה:** הציעו רעיון לשיפור הפארק בשכונה. ☐
- **למנהלת או למנהל בית הספר:** הציעו פעילות חדשה להפסקות. ☐
- **לסופר או לסופרת:** ספרו מה אהבתם בספר ושאלו שאלה. ☐
- **לחברה שמייצרת משחק:** הציעו איך לשפר אותו. ☐
- **לעירייה:** בקשו מעבר חצייה בטוח ליד בית הספר. ☐
- **למי שעזר לכיתה:** כתבו תודה לשומר, למדריכה או לאב הבית. ☐

רגע לפני שכותבים

למי? (שם ותפקיד)	הנושא (לשורת הנדון)	הבקשה או ההצעה	סיבות משכנעות

לכבוד _____

_____

_____ תאריך

הנדון: _____

שלום רב,

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

סיום

חתימה ותפקיד

אישי או רשמי?

♡ אישי | 🏛 רשמי

א קראו כל משפט. לאיזה מכתב הוא שייך?

סמנו V בחותמת המתאימה. השורה הראשונה היא דוגמה.

	שלום רב, **דוגמה**	♡ אישי	🏛 רשמי ✓
1	היי אחותי, אני כבר מתגעגעת אלייך!	♡ אישי	🏛 רשמי
2	הנדון: בקשה לתיקון הנדנדה בפארק	♡ אישי	🏛 רשמי
3	נו, מתי אתם באים לבקר? אני מחכה!	♡ אישי	🏛 רשמי
4	ברצוננו להודות לכם על הביקור המעניין.	♡ אישי	🏛 רשמי
5	נ.ב. אל תשכח להביא את הקלפים!	♡ אישי	🏛 רשמי
6	בתודה מראש,	♡ אישי	🏛 רשמי
7	איזה כיף היה אצלכם בחופש!	♡ אישי	🏛 רשמי
8	לכבוד מנהלת הספרייה העירונית	♡ אישי	🏛 רשמי
9	חיבוק ענק, שלך תמיד,	♡ אישי	🏛 רשמי
10	נשמח אם תוכלו לשקול את ההצעה שלנו.	♡ אישי	🏛 רשמי
11	סבא יקר, תודה על המתנה המדהימה!	♡ אישי	🏛 רשמי

ב רשימת בדיקה

אחרי שכתבתם מכתב, בדקו אותו וסמנו V ליד כל מה שיש בו.

♡ במכתב אישי

- ☐ כתבתי מקום ותאריך למעלה, בצד שמאל.
- ☐ פניתי לקורא בשמו.
- ☐ פתחתי בשאלה או בברכה.
- ☐ סיפרתי מה חדש ושיתפתי ברגשות.
- ☐ שאלתי את הקורא לפחות שאלה אחת.
- ☐ סיימתי בברכה חמה וחתמתי בשמי.

🏛 במכתב רשמי

- ☐ כתבתי את הפרטים שלי ואת התאריך.
- ☐ כתבתי "לכבוד" עם שם, תפקיד וכתובת.
- ☐ כתבתי שורת "הנדון" ברורה.
- ☐ פתחתי ב"שלום רב," והצגתי את עצמי.
- ☐ הסברתי את הבקשה ונתתי סיבות.
- ☐ סיימתי במשפט פרידה מנומס וחתמתי בשם מלא.

☐ בשני סוגי המכתבים: קראתי את המכתב שוב ובדקתי כתיב ופיסוק.

המכתב יוצא לדרך

שולחים

כתבו על המעטפה את הכתובת של מי שיקבל את המכתב, ואת הפרטים שלכם. בפינה אפשר לצייר בול משלכם.

1 מקפלים את המכתב ומכניסים אותו למעטפה.

2 כותבים את הכתובות ומדביקים בול בפינה הימנית.

3 מכניסים לתיבת הדואר האדומה, והמכתב בדרך!

למורות ולמורים

- כדאי לשלוח לפחות מכתב אחד באמת. תשובה שמגיעה בדואר היא מוטיבציה נהדרת לכתיבה.
- עמודי הכתיבה (6 ו-10) מתאימים לצילום נוסף: פעם לטיוטה ופעם לגרסה הנקייה.
- רשימת הבדיקה בעמוד 11 מתאימה גם לבדיקה הדדית בזוגות.

עמודים רלוונטיים: 11. אות: 1, 3, 5, 7, 9, 11. רמה: 2, 4, 6, 8, 10.

סטודיו חוט מחשבה

חומרי למידה בעיצוב אישי, לכיתה ולקבוצה

hut-mahshava.pages.dev

וואטסאפ: 055-274-7756

ניתן להדפיס ולצלם לשימוש בכיתה.

עוד דפים ומתנות בעמוד הפייסבוק שלנו